



# RANKING BIBLIOTEK



Raport „Rzeczpospolitej”

## Biblioteki – skarbnice lekarstw duszy

**RANKING |** Placówki aktywizują lokalną społeczność i promują czytelnictwo. Nie stronią od nowych technologii.

**KATARZYNA KUCHARCZYK**

Za nami siódma edycja Rankingu Bibliotek „Rzeczpospolitej”. Rywalizacja była bardzo zacięta. W tym roku pierwsze miejsce zajęła Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin. Na podium znalazły się też placówki z Sianowa i ze Świątek. W poprzednich edycjach również wypadały bardzo dobrze. Wysoką, szóstą pozycję zajął ubiegłoroczny lider rankingu, Barcin.

### Prymusi pod lupą

„Biblioteka to skarbnica lekarstw duszy” – głosił napis w bibliotece w Tebach. Co dziś jest kluczem do sukcesu bibliotek?

– Słuchanie, czego oczekują od nas czytelnicy, i odpowiadanie na to zmieniające się zapotrzebowanie, ale przede wszystkim dobry zespół – podkreśla Agnieszka Borkiewicz, dyrektor Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Jarocin. Bardzo dobrze w tegorocznym rankingu wypadły też placówki w

Chrzanowie i Chodzież, które wręcz otarły się o podium.

– Biblioteka to obecnie miejsce, gdzie rządzi już nie tylko książka. Trzeba iść z duchem czasu i słuchać potrzeb czytelników. Stąd nasz udział w wielu nowatorskich projektach i nacisk na urozmaicenie księgozbioru. Stawiamy na nowości wydawnicze oraz audiowizualne – komentuje Anna Siewiorek, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chrzanowie.

Ankietowane placówki skutecznie aktywizują lokalną społeczność i promują czytelnictwo. Chodzież robi to m.in. organizując Kwartałne Uczty Literackie: w jednym dniu we wszystkich działach biblioteki promuje literaturę o jednej tematyce, odbywa się też kilka spotkań autorskich i zmienia się wystrój placówki. – Na przykład I Kwartałna Uczta Literacka miała tytuł „Zbrodnia w bibliotece”, popularyzowaliśmy literaturę kryminalną i detektywistyczną – wskazuje Dorota Grewling, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chodzieży. Dodatkowo w parku przy bibliotece organizowane są happeningi z książką. – Co roku hucznie obchodzimy Narodowe Czytanie, w różnych miejscach w mieście – dodaje.



Czytelnicy i wypożyczenia w placówkach biblioteczno-informacyjnych	Czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający)	
	2015	2016
Biblioteki pedagogiczne	274 578	245 031
Biblioteki naukowe	1 421 757	1 292 529
Biblioteki fachowe	19 223	18 329
Biblioteki fachowo-beletrystyczne	20 642	24 630
Ośrodki INTE*	1 885	1 831
Biblioteki towarzystw naukowych	566	626

Wypożyczenia księgozbioru	Wypożyczenia	
	2015	2016
Biblioteki pedagogiczne	3 814 338	3 642 380
Biblioteki naukowe	13 367 013	12 388 409
Biblioteki fachowe	108 794	97 815
Biblioteki fachowo-beletrystyczne	239 971	229 601
Ośrodki INTE*	13 239	13 785
Biblioteki towarzystw naukowych	4 721	5 174

Źródło: GUS \*Ośrodki informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej

### WIDAĆ DUŻE RÓŻNICE W POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTWACH

Dużym atutem ankietowanych bibliotek jest fakt, że nie zamykają się na nowe technologie. Wiedzą, że taka droga donikąd nie prowadzi. – Książka w obecnych czasach ma ogromną konkurencję w mediach i nowych, wciąż rozwijających się technologiach. To oczywiście nie są złe rzeczy, wręcz przeciwnie, ale należałoby się zastanowić, jak je skutecznie wykorzystywać do promocji czytelnictwa, a tym samym do jego zwiększenia – podkreśla Elżbieta Dziubińska, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Morągu (w tegorocznej edycji rankingu zajęła wysokie, siódme miejsce). Dodaje, że obojętne, czy to będzie dobra reklama społeczna czy inna forma, najważniejszy jest efekt. Wbrew pozorom dobra książka nie obroni się sama, trzeba ją zareklamować w taki sposób, żeby każdy chciał ją przeczytać, a jeszcze lepiej – wypożyczać ją z biblioteki.

### Od dziecka do seniora

Oprócz wcześniej wymienionych w pierwszej dziesiątce w tegorocznej edycji znalazły się też: placówka z Brzeska, Biblioteka Publiczna Gminy Łomża z s. w Podgórzu oraz Biblioteka z Krapkowic.

Ta pierwsza podkreśla, że działa poza utartymi schematami, chcąc w nieszablony sposób dotrzeć m.in. do naj-

### Kreowanie nawyków

Przeprowadzane co roku badania potwierdzają spadek czytelnictwa w Polsce. Ale najlepsze placówki potrafią się oprzeć negatywnym trendom i – co ważne – zaszczyć miłość do książek najmłodszym.

– W naszej bibliotece czytelnictwo wśród dzieci od kilku lat ma tendencję wzrostową. Jest to możliwe dzięki równoważeniu oferty edukacyjnej, wykorzystującej najnowsze technologie informatycznej, z atrakcyjną ofertą literacką – podkreśla Anna Siewiorek. Wtórą jej Grażyna Szafraniak, dyrektor placówki w Barcinie.

– Należy pracować z czytelnikiem od najmłodszych lat. Nie dla każdego dziecka książka stanie się ulubionym towarzyszem, ale z pewnością wiele dzieci polubi czytanie i w późniejszych latach lektura stanie się dla nich alternatywą dla gry komputerowej czy telewizji – mówi. Podkreśla, że należy także dbać o już czytających: zapewniać im stały dopływ nowości wydawniczych, organizować spotkania, akcje czytelnicze. Warto tak zorganizować działalność instytucji, aby stała się ona przystępna dla rodzin z dziećmi. – Przykład idzie z góry. Dziecko czytającego rodzica z dużym prawdopodobieństwem stanie się kolejnym czytelnikiem – reasumuje. ©

### METODOLOGIA

### Jak powstał ranking

Wystaliśmy ponad 2300 ankiet do wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich oraz miast (z wykluczeniem miast na prawach powiatu). Uzyskaliśmy niemal 650 odpowiedzi. Ankieta zawierała 19 pytań.

Ocenialiśmy m.in. powierzchnię biblioteki i filii w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oraz średnie zatrudnienie w placówce. Uwzględniliśmy też liczbę godzin otwarcia biblioteki, wielkość księgozbioru w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wielkość

księgozbioru nabytego w ciągu ostatnich dziesięciu lat jako procent całego zbioru i zakupione nowe książki. Przyznawaliśmy także punkty m.in. za dostępne dla czytelników tytuły prasowe, dostęp do nowych mediów oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Punkty można było również uzyskać za działające przy bibliotece kółka czytelnicze, artystyczne czy literackie. Opracowując ranking, oprócz odpowiedzi z ankiet wykorzystaliśmy dane z Głównego Urzędu Statystycznego. –kmk

poz. 2017	poz. 2016	Gmina	Rodzaj gminy	Województwo	liczba punktów	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców		Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach		Powierzchnia bibliotek na 1000 miesz.	Internet-dostęp	wi-fi	Księgozbiór w internecie	Księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców
						osoby	szk.	osoby	mkw					

1		Jarocin	gmw	wielkopolskie	298,08	287	24	92	Tak	Tak	100	4898
2	10	Sianów	gmw	zachodniopomorskie	285,47	233	14	127	Tak	Tak	100	2743
3	5	Świątki	gw	warmińsko-mazurskie	279,50	163	23	69	Tak	Tak	100	5460
4	17	Chrzanów	gmw	małopolskie	275,75	256	20	83	Tak	Tak	100	4801
5	72	Chodzież	gm	wielkopolskie	274,15	270	20	49	Tak	Tak	100	102
6	1	Barcin	gmw	kujawsko-pomorskie	273,97	292	24	76	Tak	Tak	100	7133
7	19	Morąg	gmw	warmińsko-mazurskie	269,96	196	13	50	Tak	Tak	100	2713
8	14	Brzesko	gmw	małopolskie	266,72	222	19	58	Tak	Tak	100	3641
9	4	Łomża	gw	podlaskie	264,28	812	5	122	Tak	Tak	100	1020
10	22	Krapkowice	gmw	opolskie	262,99	226	17	55	Tak	Tak	100	4396
11	20	Borów	gw	dolnośląskie	261,20	190	30	171	Tak	Tak	61	7611
12	2	Włodawa	gm	lubelskie	261,19	234	19	85	Tak	Tak	100	3195
13	9	Bestwina	gw	śląskie	259,26	368	16	44	Tak	Tak	100	7085
14		Puszczykowo	gm	wielkopolskie	255,47	181	28	37	Tak	Tak	100	3555
15	43	Cieszyn	gm	śląskie	255,41	247	18	37	Tak	Tak	100	2817
16	30	Świeradów-Zdrój	gm	dolnośląskie	254,43	249	47	62	Tak	Tak	90	6517
17	47	Cieszanów	gmw	podkarpackie	251,93	91	41	116	Tak	Tak	97	4377
18	40	Trzcianka	gmw	wielkopolskie	251,63	195	23	46	Tak	Tak	100	3999
19	44	Łeba	gm	pomorskie	250,75	287	25	166	Tak	Tak	100	11357
20		Wyszków	gmw	mazowieckie	248,42	79	39	54	Tak	Tak	100	3362

### STATYSTYKI

### Biblioteki idą z duchem czasu

**Analiza odpowiedzi na nasze ankiety potwierdza hipotezę, że biblioteki stają się coraz bardziej nowoczesne i wprowadzają udogodnienia dla różnych grup.** Ponad 55 proc. placówek jest przystosowanych dla osób niepełnosprawnych – to nieznacznie więcej niż rok wcześniej. Biblioteki starają się ułatwiać dostęp do budynków, wyposażać czytelnie w specjalny sprzęt dla osób niedowidzących oraz w urządzenia do odtwarzania książki zapisanej cyfrowo. Pod względem dostępu do nowych technologii w polskich bibliotekach w ciągu ostatnich lat widać duży skok. W ponad 99 proc. można skorzystać z internetu, a w około 80 proc. również z wi-fi. Ponad 83 proc. placówek ma własną stronę internetową. To o 6 pkt proc. więcej niż rok temu. Wyraźnie poprawiła się również

dostępność księgozbioru w sieci, mimo że już w ubiegłorocznej edycji odnotowaliśmy pod tym względem duży skok. Obecnie księgozbiór w sieci ma niemal 84 proc. ankietowanych bibliotek, wobec 73 proc. w 2016 r. Sprawdziliśmy również, jaki odsetek placówek ma już cały księgozbiór dostępny online. Tu widać wzrost o 8 pkt proc., do ponad 45 proc. Średnio dostępne w internecie jest 71 proc. księgozbioru. W ponad połowie badanych bibliotek działają kluby i koła czytelnicze. Dane pochodzące z naszych ankiet potwierdzają to, co wynika również z ogólnopolskich, kompleksowych statystyk. Chociaż nadal podstawowym źródłem wiedzy pozostaje książka czy czasopismo w wersji drukowanej, to biblioteki coraz częściej posiadają licencję na dostęp do książek, czasopism czy baz

danych zamieszczonych w sieci. Z danych GUS wynika, że w 2016 r. wszystkie placówki biblioteczne posiadały dostęp do 24,9 mln licencjonowanych zbiorów elektronicznych, z czego znaczną część stanowiły książki elektroniczne (18,1 mln), a także czasopisma elektroniczne (2,1 mln) oraz bazy danych (7,1 tys.). Najszerzy dostęp do tych zbiorów mają biblioteki naukowe (aż do 86 proc. wszystkich licencjonowanych zbiorów). Wyraźnie widać, że przybiera również różnego rodzaju imprez literackich i okolicznościowych dla użytkowników bibliotek. W minionym roku odbyło się ich 291,7 tys., z czego najwięcej, bo aż 97 proc., zorganizowano w bibliotekach publicznych. W takich zajęciach wzięło udział łącznie 7,9 mln osób – podaje GUS. To więcej niż rok wcześniej (7,7 mln). © –kmk



# RANKING BIBLIOTEK

poz. 2017	poz. 2016	Gmina	Rodzaj gminy	Województwo	liczba punktów	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców		Wypozyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	Powierzchnia bibliotek na 1000 mieszk.	Internet-dostęp	wi-fi	Księgozbiór w Internecie	Księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców
						osoby	szt.						
21		Kępice	gmw	pomorskie	247,57	105	20	67	Tak	Tak	100	3903	
22		Dzierżoniów	gw	dolnośląskie	247,04	676	4	102	Tak	Tak	60	5907	
23		Nowogard	gmw	zachodniopomorskie	246,44	163	26	59	Tak	Tak	85	5789	
24	29	Łañcut	gm	podkarpackie	246,08	313	14	90	Tak	Tak	100	6973	
25	8	Krasocin	gw	świętokrzyskie	245,61	196	13	99	Tak	Tak	100	4258	
26	31	Dębno	gmw	zachodniopomorskie	242,77	71	63	80	Tak	Tak	75	4701	
27		Gronowo Elbląskie	gw	warmińsko-mazurskie	242,04	173	20	180	Tak	Tak	46	5913	
28	23	Przyłęk	gw	mazowieckie	241,88	183	29	140	Tak	Tak	100	7059	
29	3	Polanica-Zdrój	gm	dolnośląskie	241,55	305	16	111	Tak	Tak	100	578	
30	116	Złotów	gm	wielkopolskie	241,22	190	19	46	Tak	Tak	100	3629	
31	122	Michałowice	gw	małopolskie	241,01	262	9	65	Tak	Tak	100	3731	
32	49	Międzyzdroje	gmw	zachodniopomorskie	240,88	332	18	48	Tak	Tak	70	7355	
33	53	Modliborzyce	gmw	lubelskie	240,52	284	20	128	Tak	Nie	78	3386	
34	6	Biesiekierz	gw	zachodniopomorskie	240,22	166	17	52	Tak	Tak	100	4618	
35	96	Braniewo	gm	warmińsko-mazurskie	238,74	139	22	37	Tak	Tak	78	2785	
36	67	Oleśnica	gm	dolnośląskie	238,15	212	17	51	Tak	Tak	23	2449	
37	7	Sulmierzyce	gw	łódzkie	237,28	195	15	141	Tak	Tak	100	3665	
38	74	Reszel	gmw	warmińsko-mazurskie	236,72	141	26	78	Tak	Tak	25	3286	
39		Piekoszów	gw	świętokrzyskie	236,26	120	17	61	Tak	Tak	100	2500	
40		Jasło	gw	podkarpackie	235,68	536	4	19	Tak	Tak	80	2384	
41		Korsze	gmw	warmińsko-mazurskie	235,63	161	25	59	Tak	Tak	95	2832	
42	84	Gryfino	gmw	zachodniopomorskie	235,21	191	18	37	Tak	Tak	93	4965	
43	15	Stare Juchy	gw	warmińsko-mazurskie	235,20	64	17	131	Tak	Tak	100	2843	
44	103	Nowe Miasto Lubawskie	gw	warmińsko-mazurskie	235,02	311	17	66	Tak	Tak	95	4946	
45	63	Przasnysz	gw	mazowieckie	234,99	357	15	38	Tak	Tak	51	4929	
46		Lidzbark Warmiński	gm	warmińsko-mazurskie	234,78	208	9	72	Tak	Tak	100	2421	
47	11	Imielin	gm	śląskie	234,38	254	20	81	Tak	Tak	100	3034	
48	32	Mokrsko	gw	łódzkie	233,10	231	31	50	Tak	Tak	100	6723	
49	55	Ciechocinek	gm	kujawsko-pomorskie	231,77	227	23	45	Tak	Tak	100	4745	
50	63	Przasnysz	gm	mazowieckie	231,75	155	15	36	Tak	Tak	93	3704	
51	113	Wodzisław Śląski	gm	śląskie	230,67	215	21	38	Tak	Tak	60	3712	
52	102	Czeladź	gm	śląskie	230,49	187	26	44	Tak	Tak	58	5386	
53	13	Człuchów	gm	pomorskie	229,77	227	26	42	Tak	Tak	100	7484	
54	42	Boguchwała	gmw	podkarpackie	229,61	208	21	44	Tak	Tak	100	4039	
55	25	Zduny	gmw	wielkopolskie	229,34	103	25	122	Tak	Tak	100	6430	
56	266	Spytkowice	gw	małopolskie	228,57	184	13	97	Tak	Tak	100	7299	
57	226	Olesno	gw	małopolskie	228,19	537	6	161	Tak	Tak	86	4727	
58	156	Śrem	gmw	wielkopolskie	227,59	154	24	55	Tak	Tak	100	2677	
59	58	Trzebnia	gmw	małopolskie	227,49	284	15	40	Tak	Tak	62	5885	
60	81	Bukowno	gm	małopolskie	226,75	311	13	58	Tak	Tak	100	8623	
61	64	Trzcianica	gw	wielkopolskie	226,30	163	18	137	Tak	Tak	100	4393	
62	124	Stare Miasto	gw	wielkopolskie	226,09	120	29	65	Tak	Nie	76	3407	
63	86	Szczawno-Zdrój	gm	dolnośląskie	225,96	359	12	141	Tak	Tak	100	6186	
64	82	Radzyń podlaski	gm	lubelskie	225,35	281	19	69	Tak	Tak	99	5479	
65	24	Lubomino	gw	warmińsko-mazurskie	224,74	195	32	45	Tak	Tak	95	7060	
66	49	Olkus	gmw	małopolskie	224,32	225	25	32	Tak	Tak	100	3481	
67	226	Olesno	gmw	opolskie	223,92	249	6	68	Tak	Tak	81	5426	
68	45	Rząśnia	gw	łódzkie	223,80	181	15	79	Tak	Tak	0	8803	
69	139	Ryn	gmw	warmińsko-mazurskie	223,01	147	20	42	Tak	Tak	97	3936	
70		Zbąszyń	gmw	wielkopolskie	222,90	119	18	64	Tak	Tak	100	2430	
71	144	Żabno	gmw	małopolskie	222,70	129	18	24	Tak	Tak	65	3479	
72		Stoczek Łukowski	gw	lubelskie	221,34	122	8	45	Tak	Tak	100	1353	
73	33	Stary Sącz	gmw	małopolskie	221,12	165	18	68	Tak	Tak	100	4107	
74		Międzyrzecze	gmw	lubuskie	220,79	256	12	48	Tak	Tak	59	4798	
75	221	Gorlice	gm	małopolskie	220,08	275	12	38	Tak	Tak	100	4022	
76	134	Zwierzyn	gw	lubuskie	219,57	107	15	156	Tak	Tak	100	3289	
77	16	Lubaczów	gm	podkarpackie	218,58	411	17	65	Tak	Tak	100	3878	
78		Szprotowa	gmw	lubuskie	218,22	165	16	41	Tak	Tak	86	3580	
79	35	Trzebielino	gw	pomorskie	217,99	154	20	134	Tak	Tak	0	7558	
80	179	Tarnogród	gmw	lubelskie	217,23	157	24	125	Tak	Tak	90	4159	
81	136	Świecie	gmw	kujawsko-pomorskie	217,13	183	13	39	Tak	Tak	100	3414	
82		Bolimów	gw	łódzkie	217,03	167	25	30	Tak	Tak	100	5210	
83	34	Biała	gw	łódzkie	216,25	359	6	53	Tak	Tak	100	9756	
84	204	Brzeg	gm	opolskie	215,24	196	17	10	Tak	Tak	100	3045	
85	101	Zwolen	gmw	mazowieckie	214,82	262	14	26	Nie	Tak	100	2939	
86		Garwolin	gm	mazowieckie	214,70	180	14	25	Tak	Tak	98	3299	
87		Jawor	gm	dolnośląskie	214,25	164	12	158	Tak	Tak	84	3323	
88	355	Działdowo	gm	warmińsko-mazurskie	213,68	248	17	23	Tak	Tak	100	1745	
89	104	Rzeczniów	gw	mazowieckie	213,05	222	29	38	Tak	Tak	100	9120	
90	188	Itża	gmw	mazowieckie	212,19	157	17	51	Tak	Tak	100	4706	
91	93	Braszewice	gw	łódzkie	211,02	278	20	49	Tak	Nie	100	8901	
92	450	Elbląg	gw	warmińsko-mazurskie	210,51	101	13	90	Tak	Tak	100	2058	
93	79	Polanów	gmw	zachodniopomorskie	210,46	151	22	42	Tak	Tak	100	3762	
94	71	Sępólno Krajeńskie	gmw	kujawsko-pomorskie	210,33	119	14	38	Tak	Tak	100	3031	
95		Dąbrówno	gw	warmińsko-mazurskie	210,27	211	14	98	Tak	Tak	65	8178	
96	57	Tuchów	gmw	małopolskie	209,59	214	16	26	Tak	Tak	65	4209	
97	167	Żyraków	gw	podkarpackie	209,14	136	31	30	Tak	Tak	100	5315	
98		Kozienice	gmw	mazowieckie	208,83	223	16	33	Tak	Tak	100	2793	
99	281	Itawa	gw	warmińsko-mazurskie	208,61	487	17	25	Tak	Tak	95	2611	
100	260	Mragowo	gm	warmińsko-mazurskie	207,63	152	16	20	Tak	Tak	100	1848	

## W: Ile razy był pan w bibliotece w ciągu ostatniego roku?

DARIUSZ JAWORSKI: Kilkadziesiąt razy – i to zarówno w kraju, jak i za granicą. Tyle tylko, że te wizyty w zdecydowanej większości miały charakter roboczy, czyli spotkaniowy, dyskusyjny, kongresowy i panelowy. A jeśli pyta pan o wizyty „wypożyczeniowe”, to przyznam się szczerze, że teraz książki z bibliotek publicznych wypożycza mi żona – świetnie zorientowana w najnowszej i starszej literaturze. Proszę ją o tę czy inną publikację i ona ją dla mnie przynosi. Oczywiście, korzystam też z naszej, instytutowej biblioteki, w której są książki wydawane w ostatnich kilkunastu latach. No i czasami zbyt długo je przytrzymuję... (śmiech).

## Jakie wnioski nasuwają się podczas tych wizyt?

szkolnych i uczelnianych), należy pamiętać, że siłą rzeczy będą one na różnych etapach rozwoju. Niektóre ośrodki dopiero zaczynają korzystać z możliwości, jakie poprzez swoje programy daje Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – np. program popularnie zwany infrastrukturą bibliotek stał się tak „pożądany”, że zagospodarowałyby zdecydowanie wyższe środki niż teraz oferowane. A przypomnę, że na pięć lat jest to 150 mln zł. Instytut Książki jest operatorem tego programu i chociażby przy tej okazji widzimy, że samorządy, dyrektorzy czy bibliotekarze mają coraz to nowe pomysły na zdynamiczowanie działalności swoich placówek – my im takie możliwości stwarzamy i chętnie pomagamy w realizacji tych planów.

# Centra życia kulturalnego

## DARIUSZ JAWORSKI

Najbardziej kreatywne w rozwoju bibliotek to m.in. Niemcy, Dania, Finlandia czy Holandia. Wszystkie elementy dotyczące modernizacji bibliotek w Polsce są efektem podążania za wzorcem realizowanym w krajach, w których czytelnictwo jest na wysokim poziomie – dyrektor Instytutu Książki opowiada Marcinowi Kube o wyzwaniach dzisiejszych bibliotek.

Jest coraz lepiej, ale jest też nadal bardzo dużo do zrobienia. Widać to podczas spotkań z dyrektorami, pracownikami, a także czytelnikami w poszczególnych ośrodkach. Widać też, że w ostatniej dekadzie rozwój bibliotek w Polsce nabrał bardzo szybkiego tempa. Począwszy od modernizacji budynków i wymiany infrastruktury bibliotecznej, po odświeżenie i uaktualnienie księgozbiorów. Biorąc pod uwagę liczbę bibliotek działających w naszym kraju (ponad dziewięć tysięcy, nie licząc

## Co robić, aby biblioteki nie stawały się instytucjami przeszarżowanymi, kojarzącymi się z kurzem i skomplikowanym wypełnianiem rewersów?

Najprościej jest odpowiedzieć: pracować i aktywnie reagować na zmieniającą się potrzeby czytelników.

Można wymienić kilka czynników, które mają kluczowe znaczenie dla oceny atrakcyjności biblioteki jako miejsca, do którego chciałoby się wejść i spędzić tam czas. Po pierwsze, to jej wygląd i przystosowanie pomieszczeń do swobodnego i

# Czytelnictwo książek w Po

## SPOŁECZEŃSTWO Przybywa gospodarstw domowych, w których nie ma ani jednej książki. W pozostałych dominują szkolne podręczniki.

W polskiej kulturze czytanie książek przestaje być praktyką powszechną nie tylko w skali całego społeczeństwa, ale także wśród elit zawodowo-intelektualnych – takie niepokojące wnioski płyną z tegorocznego raportu przygotowanego przez Bibliotekę Narodową. W roku 2002 lekturę przynajmniej jednej książki w ciągu roku wśród przedstawicieli kadr kierowniczych i specjalistów

deklarowało aż 97 proc. badanych, a dziś tylko 56 proc. Na tym tle skala spadku czytelnictwa wśród emerytów i rencistów (-16 proc.) oraz studentów (-20 proc.) wydaje się stosunkowo niewielka, a wśród prywatnych przedsiębiorców wręcz minimalna (-5 proc.).

W skali całego kraju poziom czytelnictwa w 2015 i 2016 r. wynosił 37 proc., czyli taki odsetek Polaków przeczytał w ciągu roku przynajmniej jedną książkę. Wyraźny spadek zaczął się od 2004 r., kiedy czytelnictwo było jeszcze na poziomie 58 proc. Natomiast warto odnotować, że w 2016 r. udało się (pytanie, na jak

długo) zahamować spadkowy trend w grupie tzw. intensywnych czytelników, czyli takich, którzy czytają minimum siedem książek rocznie. Ten odsetek wzrósł o 2 pkt proc., do 10 proc.

Trudne zadanie stoi przed bibliotekami: o 2 pkt proc., do 11 proc., zmniejszyła się liczba osób deklarujących korzystanie z biblioteki publicznej. To wcale nie oznacza, że Polacy zaopatrują się w nowe pozycje sami. Wręcz przeciwnie: coraz więcej osób deklaruje, że nie kupuje książek, dlatego przybywa domów, w których nie ma ani jednej książki (teraz jest ich 22 proc. wobec 19 proc. w 2015 r. i 16 proc. w 2014 r.).





# RANKING BIBLIOTEK

komfortowego korzystania z bibliotecznych zasobów. To po prostu musi być ładne i przyjazne miejsce. Po drugie, wprowadzenie elementów multimedialnych, a więc inwestycja w komputery, e-booki, audiobooki, audiotelefony, elektroniczne systemy katalogowania itp. Cyfryzację trzeba oswoić i się z nią zaprzyjaźnić, a nie walczyć. Ale oczywiście na zasadach podmiotowych, a nie przedmiotowego zdominowania.

Po trzecie, biblioteka musi być miejscem kulturotwórczym, a więc zdecydowanie wyrastającym poza tradycyjnie rozumianą funkcję wypożyczalni książek i ewentualnie spotkań autorskich. Stopień tej kulturotwórczości bywa różny i zależy od wielu czynników.

I wreszcie po czwarte, ale tak naprawdę najważniejsze: wszystko zależy od ludzi. To wprawdzie truizm, który jednak w tej kulturotwórczej misji bycia bibliotekarzem

Jestem przekonany, że osoby współcześnie odpowiedzialne za rozwój bibliotek pamiętają i będą pamiętać o tym, aby z dostępnych obecnie multimedialnych funkcjonujących w kulturze czytelnicy uczynić równoległą propozycję, a nie alternatywę dla dobrej książki papierowej.

## Jaką pana zdaniem biblioteki powinny prowadzić politykę wobec nowości rynkowych? Tym bardziej wobec kryzysu krytyki literackiej, której jest coraz mniej w prasie i mediach.

Problem jest złożony. To widać chociażby w zacieraniu się granic pomiędzy gatunkiem, jakim jest recenzja, która może kształtować gust czytelnicy, a notą recenzyjną, która ma charakter PR-owski. Widzę to chociażby, prowadząc na jednej z uczelni przedmiot recenzja. Żadna z typowych bibliotek nie jest w stanie kupować wszystkich nowości. Jaka więc rada? Salomonowa: trzeba to robić mądrze. I dlatego – o czym przed chwilą wspominałem – tak ważni są sami bibliotekarze.

## W tym roku zwyciężyła biblioteka w Jarocinie, która w zeszłym roku była na 500. miejscu. Dlaczego możliwe są takie skoki?

Tak naprawdę wszystko zależy od indywidualnych uwarunkowań i okoliczności w danym regionie. Na tak widoczne postępy wpływ może mieć np. zmiana polityki samorządu w stosunku do danej biblioteki. Znaczenie ma również oferta kulturalna proponowana przez bibliotekę. Akurat wspomniany przez pana ośrodek w Jarocinie może pochwalić się licznymi klubami czytelnicy (skierowanymi praktycznie do każdej grupy społecznej i wiekowej) czy atrakcyjnymi akcjami i projektami. Rozwój bibliotek to także inwestycja w ich pracowników, np. w postaci szkoleń. W końcu bibliotekarz to nadal zawód zaufania społecznego.

## Jak wygląda infrastruktura bibliotek w Polsce na tle Europy?

Trzeba przyznać, że wszystkie elementy dotyczące modernizacji bibliotek, o których wspominałem, są efektem podążania za wzorcem realizowanym w krajach, w których czytelnictwo jest na wysokim poziomie. Myślę tu zwłaszcza o krajach skandynawskich. Właśnie ten wzór zakłada poszerzenie funkcji biblioteki z instytucji do centrum życia kulturowego.

## Jakie kraje stawia sobie pan za przykład?

Najbardziej kreatywne kraje w rozwoju bibliotek to m.in. Niemcy, Dania, Finlandia czy Holandia. Poziom zelektronizowania bibliotek w tych krajach zdecydowanie przewyższa obecne polskie realia. O ile ogólnodostępna jest sieć wi-fi, wypożyczalnie książek elektronicznych czy możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego, o tyle drukarki 3D, gry komputerowe, roboty, interaktywne meble czy iPody ze specjalnymi aplikacjami, przypominającymi książki obrazkowe, to dla naszych bibliotek melodia przyszłości. Przy okazji jednak warto się zastanowić, czym właściwie ma być nowoczesna biblioteka i czy jest to jedynie kwestia współczesnych technologii. ©

– rozmawiał Marcin Kube



ROBERT GARUZIŃSKI

(bo to jest misja!) nabiera szczególnego znaczenia. Tym bardziej że bibliotekarze zawsze za mało zarabiali i tak, niestety, jest nadal...

## Czy wyobraża pan sobie biblioteki bez książek, tylko z zasobami elektronicznymi?

Książka jest zbyt głęboko zakorzeniona w świadomości społecznej jako przedmiot wartościowy, wzbogacający naszą kulturę. Przypomnijmy, że jeszcze nie tak dawno temu książka i umiejętność czytania wskazywały na wysoki status społeczny.

# Polsce nie rośnie



MAT. PRASA

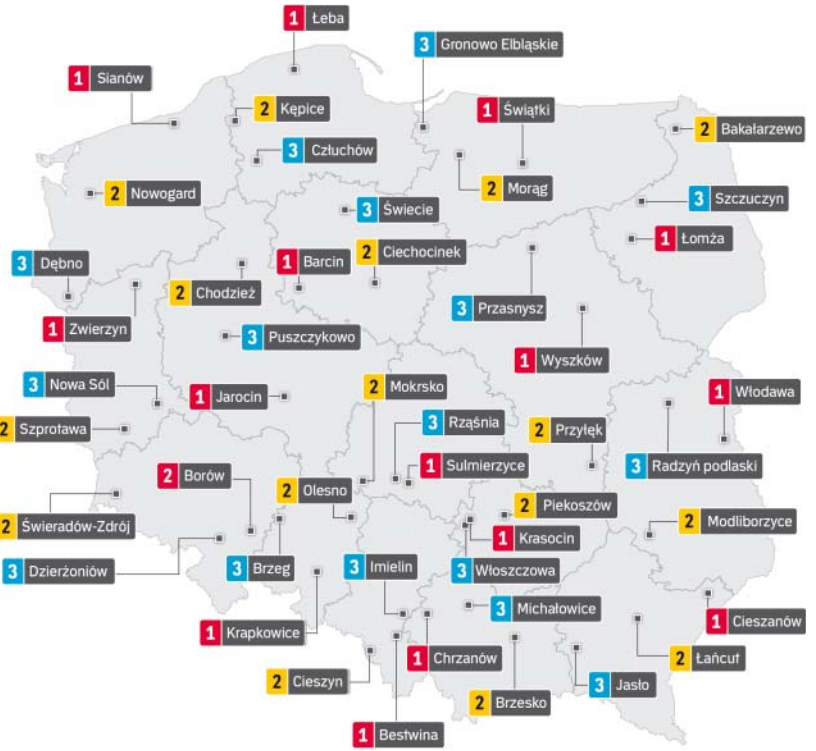
## W domowych księgozbiorach przybywa podręczników

Niebagatelny wpływ na statystyki dotyczącej czytelnictwa ma trwająca rewolucja cyfrowa. Treść dryfuje w kie-

runku sieci i zmieniają się jej nośniki. Coraz mniej osób czyta prasę papierową, a coraz więcej elektroniczną. Na po-

pularności zyskują też internetowe serwisy informacyjne. A jak jest z książkami?

Na razie te w formacie cyfrowym (e-booki, skany drukowanych książek i audiobooki) stanowią niewielką część w całym krajobrazie, ale odsetek ten systematycznie rośnie. 7 proc. respondentów w 2016 r. przynajmniej raz czytało e-booka, a tyle samo słuchało audiobooka – podaje Biblioteka Narodowa. Po książki w formacie cyfrowym najbardziej sięgają emeryci i renciści oraz nieaktywne zawodowo osoby zajmujące się domem. Natomiast nie stronią od nich uczniowie, którzy w ten sposób zapoznają się z lekturami i klasyką literatury. © – kmk



## NAJLEPSZE BIBLIOTEKI W REGIONACH: PIERWSZA TRÓJKA

poz. 2017	poz. 2016	Gmina	Rodzaj gminy	Województwo	liczba punktów	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	Powierzchnia bibliotek na 1000 miesz.	Internet-dostęp	wi-fi	Księgozbiór w internecie	Księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców
						osoby	szt.	mkw				

101	231	Pszczyna	gmw	śląskie	207,09	157	18	21	Tak	Tak	99	2686
102		Sulinowo	gmw	zachodniopomorskie	207,06	86	22	75	Tak	Tak	90	3967
103	170	Bakalarzewo	gw	podlaskie	206,95	121	17	258	Tak	Tak	0	5041
104		Włoszczowa	gmw	świętokrzyskie	206,86	165	12	65	Tak	Tak	100	3155
105	37	Baranów	gw	mazowieckie	206,79	172	16	72	Tak	Tak	100	3691
106		Siechnice	gmw	dolnośląskie	206,58	196	16	30	Tak	Tak	92	3223
107	48	Słubice	gw	mazowieckie	206,33	717	0	90	Tak	Tak	100	3825
108		Kwidzyn	gm	pomorskie	206,30	141	17	26	Tak	Tak	100	3051
109		Ostroróg	gmw	wielkopolskie	206,22	103	21	56	Tak	Tak	100	3380
110	251	Tyczyn	gmw	podkarpackie	205,76	192	23	36	Tak	Tak	100	4349
111	181	Czernica	gw	dolnośląskie	205,33	222	14	52	Tak	Tak	93	4393
112	195	Brok	gmw	mazowieckie	205,23	145	15	71	Tak	Tak	100	5835
113	59	Sędziejowice	gw	łódzkie	204,69	126	28	45	Tak	Tak	100	3724
114	138	Wołów	gmw	dolnośląskie	203,79	113	14	46	Tak	Tak	100	3758
115	422	Adamów	gw	lubelskie	203,24	36	44	120	Tak	Tak	68	2792
116	28	Wisła	gm	śląskie	203,04	175	15	94	Tak	Tak	100	3584
117	86	Twardogóra	gmw	dolnośląskie	202,96	166	19	32	Tak	Tak	93	3633
118	256	Kock	gmw	lubelskie	202,89	280	22	104	Tak	Tak	82	4043
119		Kamionka Wielka	gw	małopolskie	202,58	141	14	42	Tak	Tak	100	3035
120	362	Mikołajki	gmw	warmińsko-mazurskie	202,56	190	23	70	Tak	Tak	100	3804
121	80	Pieniężno	gmw	warmińsko-mazurskie	202,55	120	22	51	Tak	Tak	100	3132
122		Nowe Miasto nad Wartą	gw	wielkopolskie	202,15	184	23	25	Tak	Tak	100	5459
123	149	Pawłowice	gw	śląskie	201,70	208	32	35	Tak	Nie	100	4289
124	155	Inowrocław	gm	kujawsko-pomorskie	201,61	149	22	27	Tak	Tak	96	3453
125	143	Golcza	gw	małopolskie	201,47	180	16	37	Tak	Tak	100	4731
126	137	Miejsce Piastowe	gw	podkarpackie	201,41	185	20	32	Tak	Nie	83	4773
127	92	Krynica-Zdrój	gmw	małopolskie	201,32	274	16	23	Tak	Tak	98	4793
128	187	Radomyśl nad Sanem	gw	podkarpackie	201,29	176	16	37	Tak	Tak	68	5526
129	70	Kętrzyn	gm	warmińsko-mazurskie	201,21	206	18	36	Tak	Tak	100	2536
130	151	Głogów	gm	dolnośląskie	200,62	150	20	28	Tak	Nie	100	1704
131	148	Psary	gw	śląskie	200,60	218	10	52	Tak	Nie	48	4782
132	26	Łązy	gmw	śląskie	200,52	206	23	36	Tak	Tak	49	5727
133	127	Markusy	gw	warmińsko-mazurskie	200,43	242	19	75	Tak	Tak	33	9244
134	69	Wilkowice	gw	śląskie	200,42	177	27	22	Tak	Tak	100	3518
135		Międzyrzec Podlaski	gw	lubelskie	199,86	199	11	48	Tak	Tak	0	4488
136	238	Krzyszowice	gmw	małopolskie	199,67	251	18	29	Tak	Tak	100	4316
137	61	Siewierz	gmw	śląskie	199,07	211	32	32	Tak	Tak	80	8060
138	176	Turek	gm	wielkopolskie	198,83	126	24	19	Tak	Tak	93	2281
139		Trąbki Wielkie	gw	pomorskie	198,40	241	21	48	Tak	Tak	100	3167
140	89	Budzyn	gw	wielkopolskie	198,36	248	22	23	Tak	Tak	0	4872
141	165	Wieliczka	gmw	małopolskie	198,28	164	17	15	Tak	Tak	99	2220
142		Nowa Sól	gm	lubuskie	197,59	146	23	29	Tak	Tak	100	2479
143	346	Ząbno	gw	świętokrzyskie	197,26	127	22	41	Tak	Tak	99	3247
144	77	Polanice	gmw	świętokrzyskie	196,83	157	23	33	Tak	Tak	100	5015
145	112	Sadowne	gw	mazowieckie	196,58	204	33	68	Tak	Tak	70	8325
146		Dalików	gw	łódzkie	196,55	165	11	51	Tak	Tak	100	7626
147	219	Gogolin	gmw	opolskie	196,46	176	16	55	Tak	Tak	50	4349
148	132	Czarnków	gm	wielkopolskie	195,95	190	25	35	Tak	Nie	100	5245
149	402	Reda	gm	pomorskie	195,87	195	12	12	Tak	Tak	100	1431
150		Kędzierzyn-Koźle	gm	opolskie	195,85	153	29	43	Tak	Tak	1	2638
151	296	Szczuczyn	gmw	podlaskie	195,73	110	20	175	Tak	Tak	100	5070
152	73	Oława	gm	dolnośląskie	195,58	142	9	40	Tak	Tak	100	2331
153	128	Gryfice	gmw	zachodniopomorskie	195,33	143	16	72	Tak	Tak	100	2777
154	168	Będzino	gw	zachodniopomorskie	195,27	150	19	40	Tak	Tak	90	2989
155		Mikołów	gm	śląskie	194,98	205	22	33	Tak	Tak	100	3027
156	712	Ostrów	gw	wielkopolskie	194,72	568	5	67	Tak	Tak	100	5851
157	117	Grodzów	gmw	opolskie	194,69	201	19	51	Tak	Tak	100	4313
158		Golina	gmw	wielkopolskie	194,16	174	16	44	Tak	Tak	100	2335
159	212	Bytów	gmw	pomorskie	193,99	152	15	22	Tak	Tak	0	2723
160	220	Hażlach	gw	śląskie	193,36	120	20	35	Tak	Tak	100	4073
161		Kościan	gm	wielkopolskie	193,21	191	21	47	Tak	Tak	91	5199
162	145	Dziwnów	gmw	zachodniopomorskie	192,59	287	16	48	Tak	Tak	39	8900
163		Nowy Dwór Mazowiecki	gm	mazowieckie	192,56	186	19	29	Tak	Tak	100	4041
164	119	Ząbkowice Śląskie	gmw	dolnośląskie	191,60	170	17	40	Tak	Tak	80	4381
165	91	Mielnik	gw	podlaskie	191,04	193	29	73	Tak	Tak	100	8947





# RANKING BIBLIOTEK

## Nie ma rzeczy niemożliwych

**MIEJSCE PIERWSZE**  
**Placówka w Jarocinie**  
**w tegorocznym rankingu**  
**wypadła rewelacyjnie.**  
**Deklaruje, że nie osiadzie**  
**na laurach.**

Co jest dziś największym wyzwaniem dla bibliotek? Nie zgubić książki w swoich działaniach, mieć ją zawsze „z tyłu głowy”, ale też dostosowywać zarówno same biblioteki, jak i ich działalność do zmieniającego się świata – odpowiadają przedstawiciele Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Jarocin. Kieruje nią Agnieszka Borkiewicz, która od początku swojej pracy związana jest z placówką w Jarocinie. Podkreśla, że praca jej pasją. Wierzy, że nie ma rzeczy niemożliwych, a imponujący awans jej Biblioteki jest tego dobitnym przykładem.

Placówka świeci przykładem w zakresie czytelnictwa,

a ponadto organizuje szereg imprez. Przykłady? Projekt „Regał na nudę”, dofinansowany ze środków ministra kultury i dziedzictwa narodowego oraz gminy Jarocin. Są to akcje promujące książki w nietypowych miejscach, np. na nieczynnej parowozowni odbył się „Kolejowy regał na nudę”, gdzie w starym wagonie dzieci mogły poczytać książki o kolei i udekorować ciasteczka na kształcie ciuchci. W nieczynnej wieży ciśnienia odbył się „Baśniowy regał na nudę”, w którym można było się spotkać z Przemysławem Wechterowiczem (autorem książki „Królowa z wieży”) i snuć opowieści z grupą Baśnie Właśnie. A w ruinach kościoła św. Ducha odbyło się spotkanie z ojcem Leonem Knabitem w ramach „Religijnego regału na nudę”, którego towarzyszyła wystawa Biblii.

Raz w roku jarocińska placówka zaprasza dzieci na no-

cowanie w bibliotece, która mieści się w zabytkowym Pałacu Radolińskich. Każda taka noc ma inny, oczywiście książkowy, motyw przewodni. Odbyły się już noce z jarocińskimi legendami, książkami podróżniczymi czy z „Alicją w Krainie Czarów”. Dzieci przychodzą do biblioteki ze śpiworami i karimatami, które, po skończonych podchodach i zabawach, rozkładają między regałami i zasypiają (teoretycznie). Rodzice odbierają swoje pociechy rano, drugiego dnia.

Biblioteka w Jarocinie podkreśla, że nieobce są jej nowe technologie, czego przykładem jest tegoroczna aplikacja mobilna „Legodczytacz na szlaku”. Jej współtwórcami są dzieci, które odkurzyły stare, lokalne legendy, nadając im nowoczesną formę podczas spotkań warsztatowych. Aplikacja w formie interaktywnej mapy adresowana jest do



♦ Biblioteka w Jarocinie jest perelką - nie tylko architektoniczną

można zwiedzić miejsca owiane legendą i poznać przeszłość rodzinnych stron.

Już po raz drugi w tym roku podczas największego wydarzenia w mieście, jakim jest Jarocin Festiwal, udało się zorganizować „Żywą bibliotekę”. „Żywymi książkami” są reprezentanci grup doświadczających dyskryminacji z powodu uprzedzeń i stereotypów funkcjonujących w społeczeń-

stwie. W katalogu znaleźli się m.in. feministka, były narkoman, osoba niepełnosprawna, ateista, katolik, ksiądz, ojciec wielodzietnej rodziny, osoba aseksualna, aktywista obywatelski, joginka, policjantka, gej oraz lesbijka. Można było z nimi porozmawiać, poznać ich bliżej, posłuchać, jak wygląda ich życie, i zadać pytania, których zazwyczaj nie mamy odwagi zadawać. ©© —kmk

♦ OPINIA

DLA „Rz”

**Agnieszka Borkiewicz**

dyrektor Biblioteki w Jarocinie

Nasza placówka to obecnie coś w rodzaju biblioteki hybrydowej. Mamy w swojej sieci dziesięć filii bibliotecznych, przejęty dwa lata temu ośrodek kultury (z jego działalnością i budynkiem), prowadzimy także Dzienny Dom Senior Plus. Biblioteka jest miejscem, gdzie można wypożyczyć książkę (nie tylko w wersji papierowej), ale także miejscem spotkań, realizacji pasji, miejscem, gdzie można podnieść swoje kompetencje, ale także po prostu miło spędzić czas. Uważamy, że działalność okotoblioteczna może w takim samym stopniu jak dobry księgozbiór zachęcić do korzystania z biblioteki. ©©



## Kto czyta książki, żyje podwójnie

**MIEJSCE DRUGIE**  
**W Sianowie organizowanych**  
**jest wiele spotkań z autorami,**  
**ludźmi kina, powstały też dwa**  
**Dyskusyjne Kluby Książki.**  
**Każdego roku wzrasta liczba**  
**czytelników biblioteki głównej**  
**oraz jej filii.**

– Wzrost środków na zakup nowości przyczynił się do tego, że księgozbiór jest odświeżony, kupujemy książki, o które pytają czytelnicy – mówi Aleksandra Kowalczyk, dyrektor Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej Gminy i Miasta Sianów. Dodaje, że czytelnicy pokochali bibliotekę, która od kilku lat ma nową siedzibę: stała się miejscem tętniącym życiem kulturalnym i dumą wszystkich mieszkańców. Biblioteka w Sianowie zainicjowała ciekawą akcję „Wędr-

ująca książka”. Polega ona na tym, że filie biblioteczne nawiązują współpracę z tymi świetlicami wiejskimi, gdzie nie ma bibliotek. Każda filia przygotowuje wędrującą paczkę zawierającą około 50 książek. Akcja propaguje czytelnictwo wśród lokalnej społeczności – dzięki niej powstało już osiem punktów bibliotecznych.

W bibliotece w Sianowie organizowane są też spotkania z ciekawymi ludźmi. Na uwagę zasługuje również akcja „Rozgryzamy bibliotekę”, która ma na celu przełamywanie barier między „nowym” czytelnikiem a bibliotekarzem. Z kolei w soboty placówka zaprasza wszystkich mieszkańców gminy na spotkania przy kawie.

– W naszych bibliotekach powstają kąciki crossbookin-



♦ Czytelnicy chwalą nową siedzibę Biblioteki w Sianowie

gu. Myślą przewodnią są słowa Umberto Eco: „Kto czyta książki – żyje podwójnie”. Odwiedzający nas nie tylko mają okazję usiąść przy stoliku, zrelaksować się, ale też

wybrać sobie książkę z naszego regału, zabrać ją do domu, przeczytać, a później przekazać dalej – opowiada Aleksandra Kowalczyk. Dodaje, że stali bywalcy biblioteki już

włączyli się do akcji i puścili w obieg zapomniane książki. Przy bibliotece funkcjonują dwa Dyskusyjne Kluby Książki. Działają w ramach ogólnopolskiego, wieloletniego programu Instytutu Książki „Tu czytamy”.

Placówka nie boi się sięgać po nowatorskie pomysły na zwiększenie czytelnictwa. W 2016 r. dla młodych czytelników biblioteki głównej i jej filii przygotowano konkurs „Zostań Superczytelnikiem”. Zwycięzca otrzymał kartę podarunkową o wartości 200 zł na zakup książek.

Biblioteka w Sianowie włączyła się również do akcji ogólnopolskich, takich jak Odjazdowy Bibliotekarz, Ogólnopolska Noc Bibliotek, Narodowe Czytanie, Tydzień Bibliotek oraz Godzina Kodowania. ©© —kmk

♦ OPINIA

DLA „Rz”

**Aleksandra Kowalczyk**

dyrektor Biblioteki w Sianowie

Jednym z priorytetowych zadań jest krzewienie idei czytania oraz organizowanie inicjatyw upowszechniających książki wśród dzieci i młodzieży. W związku z tym staramy się wdrażać różne formy animacji pracy z dziećmi i młodzieżą. Obok stałych zajęć kameralnego czytania bajek, zajęć plastycznych, prezentacji multimedialnych i rywalizacji konkursowych organizujemy spotkania autorskie z pisarzami oraz spotkania wspólnego czytania, podczas których ulubione utwory literackie czytają autorytety społeczne, osoby znane lokalnej społeczności. Organizujemy też lekcje z zakresu przysposobienia bibliotecznego, lekcje o regionie oraz konkursy czytelnicze. ©©



## Tradycja i nowoczesność

♦ OPINIA

DLA „Rz”

**Halina Kirjew**

kierownik Biblioteki w Świątkach

Naszym celem jest podtrzymanie dotychczasowej pozycji biblioteki, z jednoczesnym rozwojem w kierunku wyznaczonym przez nowe trendy w bibliotekarstwie. Jeżeli chodzi o czytelnictwo, to w naszej bibliotece zauważamy systematyczny wzrost, szczególnie wśród osób dorosłych; może wynika to z tego, że kładziemy duży nacisk na zakup nowości. Czytelnicy to widzą i doceniają. W ciągu ostatnich lat nasza oferta została wzbogacona o wiele nowych działań, m.in. związanych z promocją czytelnictwa. ©©



**TRZECIE MIEJSCE**  
**Placówka w Świątkach mocno**  
**dba o czytelników. Na swojej**  
**stronie internetowej wita**  
**ich cytatem Monteskiusza:**  
**„Książki są jak towarzystwo,**  
**które sobie człowiek doбира”.**

Wysoka pozycja tej biblioteki nie jest zaskoczeniem. W ostatnich latach jej oferta została wzbogacona nie tylko o nowe książki, ale również o wiele działań związanych z promocją czytelnictwa.

– Biblioteka organizuje akcje i konkursy czytelnicze, spotkania autorskie i tematyczne. Ostatnio gościli u nas autorzy książek Maria Ulatowska i Jarosław Skowroński, Grzegorz Kasdepke oraz Wiesław Drabik – wymienia Halina Kirjew, kierownik Biblioteki w Świątkach. Pracę w niej rozpoczęła w 1978 r., a od 1995 r.

pełni obecną funkcję. Placówka odgrywa ważną rolę w lokalnej społeczności.

Zaprasza mieszkańców na koncerty, wernisaże, spektakle teatralne oraz imprezy organizowane w plenerze, łączące w sobie elementy kultury, tradycji, historii, sportu i rekreacji (jarmarki, pikniki, gry terenowe, rajdy piesze i rowerowe). Prowadzi również cykliczne warsztaty artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych: ceramiczne, rzeźbiarskie (podczas których wykorzystuje się profesjonalne wyposażenie, np. piec do wypału ceramiki), linorytu, filcowania, decoupage, batiku, haftu, szycia i szydełkowania oraz kulinarne.

Jednocześnie placówka umiejętnie korzysta z dobrodziejstw nowych technologii. Przekazuje tę wiedzę i umiejętności dalej, co ma szczegól-

ne znaczenie dla grup wykluczonych cyfrowo, takich jak seniorzy. Czego uczy placówka w Świątkach? Prowadzi kursy z zakresu obsługi komputera, posługiwanie się pocztą elektroniczną i przeszukiwania zasobów internetowych oraz korzystania z usług e-administracji. Warto odnotować, że w ostatnim czasie pozyskała fundusze na zakup nowoczesnego sprzętu komputerowego.

W bibliotece odbywają się spotkania Klubu Kreatywnych Babeczek, dziecięcego klubu czytelniczego Mol Książkowy, klubu czytelniczego dla dorosłych Między Wierszami, koła przyrodniczego oraz historycznego – pasjonatów historii i epoki napoleońskiej.

– Jednym z ostatnich działań tego koła była realizacja projektu „Na Szlaku Napoleońskim – 210. rocznica pobytu



♦ Biblioteka w Świątkach organizuje wiele ciekawych projektów

Napoleona na Warmii”. W ramach tego projektu zorganizowano m.in. imprezę plenerową: Piknik Napoleoński – wskazuje Halina Kirjew.

Placówka w Świątkach gromadzi również dokumenty, mapy, zdjęcia, materiały ikonograficzne, zabytkowe przedmioty i sprzęt użytkowy. Zbiory i informacje, opracowane przez historyków i pasjonatów historii, wykorzysty-

wane są m.in. do tworzenia oprawy oraz klimatu wielu imprez organizowanych przez placówkę.

Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach rozpoczęła działalność w 1949 r. Jej księgozbiór liczył w dniu otwarcia 500 woluminów otrzymanych z Biblioteki Powiatowej. Na terenie gminy działały wtedy cztery punkty biblioteczne. ©©

—kmk